

Prikaz knjige: Pejzaži učenja. Relacije mesta, znanja i umetničkih praksi¹

Knjiga *Pejzaži učenja. Relacije mesta, znanja i umetničkih praksi*, u izdanju Instituta za pedagogiju i andragogiju Univerziteta u Beogradu – Filozofskog fakulteta, sadrži 178 strana. Sadržaj knjige podeljen je u jedanaest celina: „Uvodne reči“, „Afirmacija nepoznatog u učenju i obrazovanju“, „Prostorni preokret: refleksija o primeni prostornih koncepata u obrazovanju odraslih“, „Rekonceptualizacija mesta i prostora u obrazovanju odraslih: kritičke teorije i javna pedagogija“, „Ontološka i epistemološka priroda mesta“, „Grad kao tekst: flanerstvo i mapiranje urbanih pejzaža“, „Hodanje kao preispitivanje mesta i stvaranje znanja“, „Situacionisti – stvaranje novih životnih prostora kao kreativni bunt“, „Priče o biljkama: interdisciplinarna umetničko-obrazovna aktivnost“, „Završni osvrt“, „Post scriptum“.

Autorka Maja Maksimović, vandredna profesorka na Odeljenju za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, upoznaje nas sa afirmacijom nepoznatog u učenju i obrazovanju i poziva da se upustimo u razmišljanje o obrazovanju i učenju odraslih iz perspektive refleksije i rekonceptualizaciji koncepata mesta i prostora u obrazovanju odraslih, stvaranje znanja hodanjem, lutanjem i stvaranjem novih životnih prostora kroz kreativni bunt.

Autorka pitanje mesta i prostora u andragogiji promišlja kroz prizmu teorijskih pristupa kritičke pedagogije, javne pedagogije i ideja situacionista. Iz tog ugla, osobe koje uče se ne posmatraju kao pasivni recipijenti znanja već kao aktivni učesnici u kreiranju javnog prostora i obrazovnih praksi.

Pejzaži učenja su mnogo više od stručnog štiva namenjenog studentima andragogije i svima onima koji se bave učenjem i obrazovanjem odraslih. Ovo je knjiga kroz koju mogu da lutaju i tragaju za novim perspektivama sve radoznale osobe koje obrazovanje pronalaze na svakom mestu u kojem se prepliću umet-

---

¹ Maksimović, M. (2025). *Pejzaži učenja. Relacije mesta, znanja i umetničkih praksi*. Beograd: Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet.

nost, otvorenost i učenje kao nepredvidljiv proces koji omogućava transformaciju pojedinca i zajednice.

Posebna vrednost monografije su primeri iz prakse, koji ilustruju kako se teorijski koncepti mogu otelotvoriti u konkretnim obrazovnim situacijama. Iz jedne opisane interdisciplinarnе umetničko-obrazovne aktivnosti učimo kako biljke koje postaju eksponati u galeriji pričaju neočekivane priče, a uče nas da su znanje i odgovori na mnoga pitanja često tamo gde i ne slutimo. Pejzaži učenja se kriju u zvukovima, u pričama biljaka koje nikada nisu ispričane, u hrabrosti da se promeni hodnik institucije u kojoj godinama, skoro svakog dana, čekamo da nešto počne, da se desi susret, da se zajedno zapitamo kuda nas vode odgovori na naša pitanja. Knjiga nas vodi i na putovanje van nama poznatog evropskog prostora. U iskustivima iz Brazila shvatamo da se najbolje uči na greškama, da nismo sami u ekosistemu i da je komunikacija sa okruženjem u kojem učimo ključna za razvoj.

Ova monografija u izdanju Instituta za pedagogiju i andragogiju Univerziteta u Beogradu – Filozofskog fakulteta donosi svima koji su zainteresovani za učenje i obrazovanje odraslih nov pogled na svetove umetnosti i obrazovanja koji se često stapaju u jedno u svakodnevnim praksama koje su obojene spoznajama, transformacijama, promenama i uvidima.

Autorka knjige zastupa stanovište koje se opire standardizaciji procesa učenja, uvažavajući ne samo značaj konteksta već i emocija i umetnosti proživljenog. Obrazovni proces vidi kao obilje mogućnosti koje se kontinuirano razvijaju i nastaju, ali nas i upozorava da smo podložni da se mnoge prakse obrazovanja odraslih lako uklapamo u neoliberalne diskurse, čemu treba da se odupremo lutanjem, melanholijom i kreativnim izrazom.